EXTRA 40 ANIVERSARI

treball

Òrgan central del Partit Socialista Unificat de Catalunya

Número EXTRA del 40 aniversari — juliol de 1976 — Preu, 10 pessetes

40 ANYS DE LLUITA

Un partit que ve de lluny i que va més lluny encara

La llarga lluita per la llibertat

Dues notes han caracteritzat,a grans trets, la política del PSUC; la mobilització de masses i el treball unitari amb totes les forces antifeixistes. Ambdós elements expliquen cada pàgina d'aquesta història de quaranta anys dificilíssims, primer durant una terrible guerra civil i després al llarg del franquisme, enmig d'una repressió brutal contra els dos eixos de l'activitat política del Partit: repressió contra tots els qui treballaven per la unitat d'una oposició heroica i repressió també contra un moviment obrer que recuperava, dia a dia, els drets i les llibertats fonamentals, mitjançant un combat pacrós, incansable i profundament polític.

Sota el signe de la unitat

El treball unitari va lligat a la mateixa història del PSUC: el seu mateix nom recull els afanys unitaris dels socialistes catalans que volien lluitar pel socialisme en un panorama polític fragmentat, amb notable implantació dels partits burgesos i una certa preponderància de les tesis anarquistes en el si del moviment obrer. Quan el PSUC neix, l'any 1936, la implantació del socialisme entre la classe treballadora és escassa. Mentre que ja al final de la guerra civil,la pràctica del PSUC ha permès un notable increment de la UGT catalana, fins al punt que compta amb més afiliats que la mateixa CNT. Tampoc abans de l'aparició del PSUC no havia estat fàcil el lligam entre el nacionalisme català i les classes populars.

Un partit que neix i viu lluitant contra el feixisme i per la llibertat

La victòria a les eleccions de 1936 ja és deguda en gran part al moviment unitari que havia portat a la creació del Front Popular. Immediatament després de la seva constitució com a partit, tant el PSUC com lés Joventuts Socialistes Unificades (JSU) s'imposen la

Rafael Vidiella, un dels fundadors del PSUC,

tasca de defensar la República contra la sublevació feixista, mitjançant la promoció de l'Exèrcit Popular i l'organització de la producció a la reraguarda. Amb la derrota, gràcies a l'ajuda que rep Franco de l'Alemanya nazi i de la Itàlia feixista, i malgrat la terrible persecució contra els militants del PSUC i de la JSU, així com també contra totes les centrals sindicals de la República, els comunistes van encapçalar l'organització de la resistència, a la guerrilla, d'una banda, i lluitant contra els nazis, amb els resistents francesos -als camps de concentració van morir molts comunistes catalans!-, d'una altra. La llista dels afusellats, tant als carrers de Barcelona com a les presons franquistes, és llarguíssima.

Una tasca primordial: ajudar les masses a organitzar-se

Quant a les lluites obreres,el PSUC, que creu veritablement en l'autonomia de les organitzacions obreres unitàries, no fa el seu sindicat, però presta sempre suport,i dedica tots els seus esforços, al treball sindical i polític de les impressionants lluites obreres que el franquisme ha conegut. Concretament, la història de les Comissions Obreres compta amb moltes víctimes del PSUC, amb una participació ferma i decidida dels millors militants obrers del Partit en el seu arrelament a cada fàbrica, a cada zona. Com també, posteriorment, els pagesos del PSUC estan presents a la Unió de Pagesos.

Un especial esment caldria fer de la presència dels homes del PSUC en les organitzacions populars, com ara el Sindicat Democràtic de la Universitat de Barcelona,les Associacions de Veïns, els centres culturals, els grups de Solidaritat, les comissions de treballadors en situació d'atur,tots els àmbits del Congrés de Cultura Catalana. La vida del Partit passa per un treball quotidià en aquestes organitzacions populars.

La unitat de l'oposició democràtica

Quant a les instàncies polítiques,el Partit Socialista Unificat de Catalunya ha estat sempre representat i ha prestat suport, amb una perseverança que avui reconeixen totes les forces polítiques d'oposició, als organismes unitaris que han permès que vagi quallant l'alternativa unitària de l'oposició democràtica a Catalunya. I així, el PSUC estarà present a la formació de la Taula Rodona de Barcelona, a la Coordinadora de Forces Polítiques de Catalunya, a l'Assemblea de Catalunya, de la qual s'ha convertit en defensor insubornable i en les mobilitzacions de la qual ha participat amb tots els mitjans al seu abast i, finalment, al Consell de Forces Polítiques de Catalunya.

Una de les garanties del PSUC de cara al futur és, precisament, aquesta presència constant i pública, malgrat la repressió, arreu del poble català, on era possible lluitar contra sistemes polítics anti-populars.

Lina Òdena

Els herois

Entre les víctimes innombrables del PSUC, heus aquí alguns dels més destacats que han pagat amb la vida:

Jaume Graells, Antoni López Raimundo,Lina Òdena, Antoni Sesé, "Francilla" i Hilari Arlandis,morts durant la guerra. Josep Fusimanya, mort al front soviètic el 1943, i Josep Miret, mort al camp de Mauthausen el 1944.

Alexandre Matos, mort a la comissaria de Barcelona el 1940. Otili Alba i Tomàs Pons, afusellats el mateix any. Jaume Girabau, afusellat el 1942. Eduard Segrià i Francesc Serrat, afusellats el 1945. Joaquim Puig Pidemunt, Angel Carrero, Pere Valverde i el dirigent de les Joventuts Numen Mestres, afusellats el 1949. Joan Panyella, Solsona i Moreno, morts en combat contra la Guàrdia Civil el 1953.

Lina Òdena, dirigent de la Joventut Comunista de Catalunya i, després, de les JSU, va morir heroicament al front de Granada quan la guerra.

Treball i la llibertat d'expressió

Els qui fem "Treball", l'òrgan central del PSUC, volem intervenir en aquest quaranta aniversari del Partit per parlar de la llibertat d'expressió. Es un fet prou conegut -i acceptat, àdhuc per aliats circumstancials nostres- que el PSU de Catalunya s'ha guanyat entre les masses una imatge de profunda convicció democràtica durant aquestes quatre dècades de lluita capdavantera per la llibertat. En nom de "Treball", només ens cal recordar el company Joaquim Puig Pidemunt que fou afusellat el 17 de febrer de 1949, a Montjuïc, per ser el director del nostre periòdic. Es a dir, per reivindicar, amb les armes de la crítica, les llibertats polítiques i nacionals de Catalunya. I per fer-ho en català, des de 1946, data de la reaparició ininterrompuda de "Treball" després de la guerra civil.

Els qui treballem en el camp de la comunicació sabem molt bé el que suposa per a un poble viure sota règims que conculquen la llibertat d'expressió.Coneixem les conseqüències profundes que té per a una societat viure privada del creixent intercanvi d'informació que caracteritza les actuals societats desenvolupades. Per això entenem que una informació lliure és, no solament un dret inalienable -i no conquerit encara al nostre país-, sinó un element essencial per al desenvolupament cultural, social i econòmic.

El combat per fer realitat aquest dret tot just ha començat. Cal fer front a les intencions reformistes que pretenen "retallar" les llibertats, marginant totes les expressions que neixin al si del moviment popular. Caldrà denunciar els condicionants de tota mena que posen els principals canals d'informació de l'Estat espanyol en mans dels grups monopolistes i dels partits de les diverses fraccions de la burgesia. I quan el país arribi al socialisme, caldrà també lluitar contra totes les concepcions caduques i antidemocràtiques que vulguin "retallar" també la llibertat d'expressió. Més ben dit, això cal fer-ho ja des d'ara, difonent la nostra concepció d'un socialisme on la llibertat d'expressió serà una garantia per a tothom. Perquè la llibertat és indispensable per a fer brotar la veritat i demà, com avui, la veritat seguirà sent revolucionària.

El comunistes presents a les principals lluites

Malgrat la repressió brutal, el PSUC estarà tothora present en les lluites obreres i populars al llarg del franquisme.

-En 1951 el PSUC juga un paper actiu en el boicot als tramvies, que acaba convertint-se en la vaga general d'una ciutat afamada. Gregori López Raimundo i d'altres dirigents comunistes són detinguts poc després.

-En 1956 i 1957 els comunistes són també presents entre els estudiants que celebren la Primera Assemblea Lliure i s'uneixen a la protesta popular.

-En 1957 i 1958 són detinguts, respectivament, Emilià Fàbregas i Miquel Núñez, en relació amb les grans lluites obreres de Barcelona, sobre tot al ram del Metall.

-En 1962, accions de solidaritat amb els miners d'Astúries i vaga a la "Siemens" de Cornellà.

-En 1963, noves lluites i formació de les primeres Comissions Obreres.

-En 1966 el PSUC participa en el procés constituent del Sindicat Democràtic d'Estudiants, així com en la creació de la Comissió Obrera Nacional de Catalunya.

-Als anys següents el PSUC es mobilitza, junt amb d'altres forces, en la celebració de l'Onze de Setembre, diada nacional de Catalunya.

-En 1969, després d'un estat d'excepció que costa molt car al PSUC, aquest juga un paper destacat en la formació de la Coordinadora de Forces Polítiques de Catalunya.

-En 1970 les lluites entorn del procés de Burgos salven la vida als sis patriotes bascs processats. Els comunistes juguen un paper destacat en l'Assemblea Permanent d'Intel.lectuals reunida a Montserrat i en les manifestacions del carrer que aturen la mà del botxí.

-En 1971 se celebra la I Sessió de l'Assemblea de Catalunya. El 18 d'octubre, ocupació de la Seat i assassinat, per la policia, del treballador Antoni Ruiz Villalba.

-En 1973, grans mobilitzacions solidàries a Catalunya per l'assassinat de l'obrer de la Tèrmica, Fernández Márquez. Gran manifestació del Primer de Maig a Sant Cugat.

-En 1975, enmig d'una gran ofensiva reivindicativa de masses, destaca la victòria electoral de les candidatures "unitàries i democràtiques" propiciades per les Comissions Obreres, amb el suport actiu del PSUC.

de "Combat", òrgan del PSUC a Mataró.

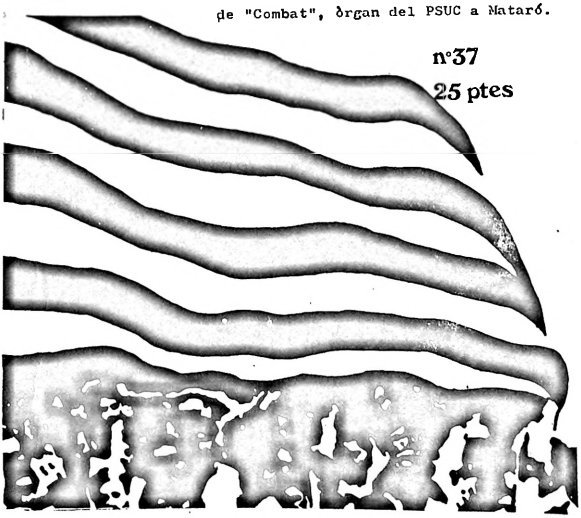

Auca dels 4

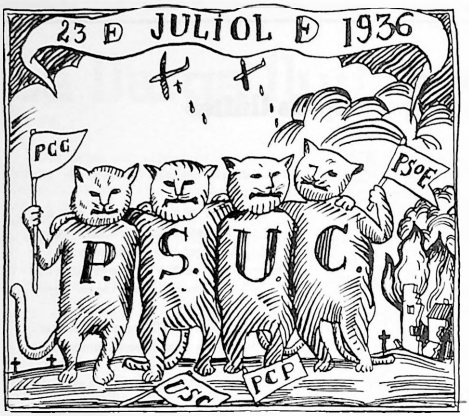

Com que el feixisme s'ha alçat,
quatre gats s'han conjurat.

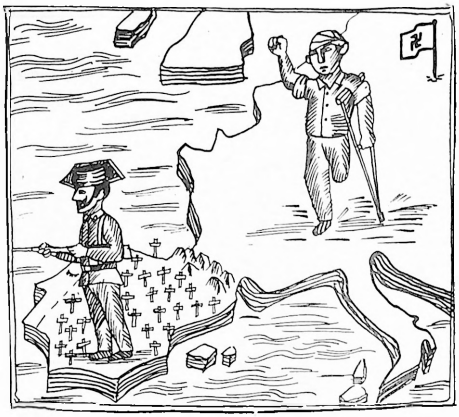

Quan aquí tot s'ha perdut
cal anar pel Reich corneut.

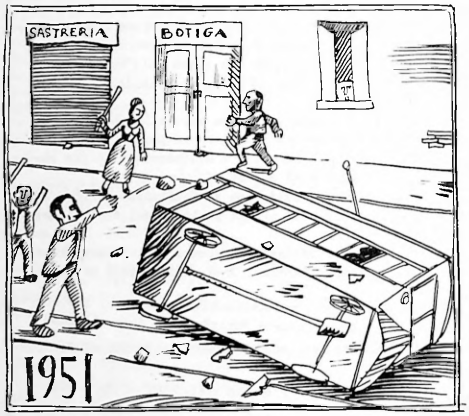

Quan la gana tot ho apaga
el tramvia va a la vaga.

Ara els universitaris
van creixent més solidaris.

La Urss a Praga ens esvera,
no pensem d'igual manera.

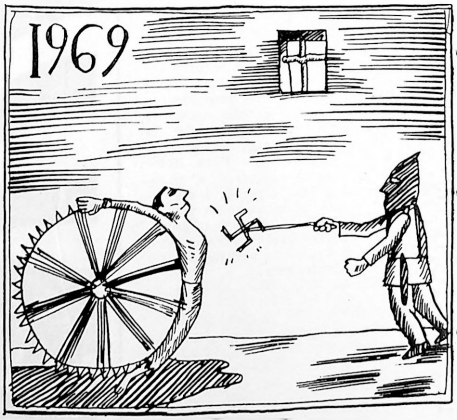

Per l'estat d'excepció
se'ns tortura i se'ns fa por.

O anys i panys

Però a dins, ben aviat,
enzeguem un nou combat.

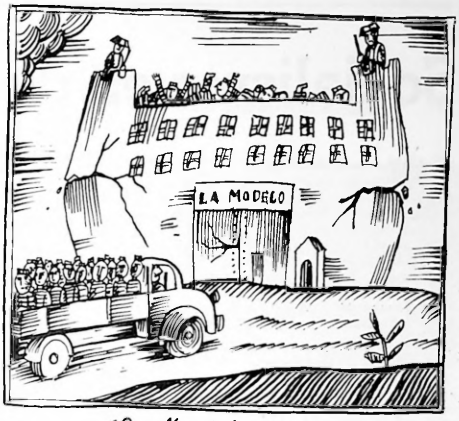

La Model és com un ou
perquè a fora el verd s'hi mou.

Els obrers ja anem vetent
tot un altre moviment.

I els obrers vinguts del Sud
ja se senten del "Pe-zú".

Però som ben repatanis
i pintem i anem a "manis".

I amb els deu mil de Terrassa
pressentim la vaca grassa.

Socialisme en democràcia

Què volem els comunistes?

Volem una societat sense classes, on el treballador no sigui explotat; sense atur ni misèria, sense discriminacions per raó de sexe, raça o nacionalitat;on cada individu -sigui vell o infant, malalt o invàlid- tingui garantida la satisfacció de les seves necessitats. Una societat on la riquesa estigui al servei dels treballadors i no els treballadors al servei de la riquesa d'uns pocs.

Es a dir, una societat sense capitalistes ni terratinents, on els mitjans de producció siguin de propietat col·lectiva. Una societat realment lliure, on el ciutadà pugui participar activament en el govern del país, de l'empresa i del barri en què habita.Una societat que desenrotlli la germanor i la solidaritat i no,com l'actual, l'egoisme, l'esperit competitiu i l'agressivitat. Una societat sense opressió ni guerra.

Els comunistes som hereus d'una tradició amb mèrits i errors

La societat sense classes no existeix encara enlloc. Però en països que representen un terç de la humanitat el poder dels capitalistes i terratinents ha estat enderrocat i s'han creat les bases materials del socialisme. Els comunistes tenim el legítim orgull de poder afirmar que allà on el poder capitalista ha estat vençut (excepte a Cuba) el mèrit principal de la victòria recau sobre el partit comunista.

Al mateix temps, hem de reconèixer que no tot han estat flors i vicles en el camí de la revolució, la qual ha estat sempre una empresa sobrehumana, en què s'han comès errors, injustícies i brutalitats.Difícilment podia ser d'altra manera, si hom té en compte les injustícies i els horrors contra els quals s'han alçat els oprimits,així com les violències i guerres que el capitalisme i la reacció mundials han aplicat contra qualsevol moviment alliberador, per pacífic que fos. Encara és ben fresc el record de Xile.

La revolució socialista ha fet fer passes de gegant a la Unió Soviètica, a Xina i als altres països socialistes. Els ha arrencat de l'esclavatge feudal i imperialista, n'ha fet potències industrials, n'ha elevat el nivell de vida i de cultura.Els ha convertit en barreres contra l'expansió i la bel·licositat de les potències capitalistes. Els errors de la revolució no poden ocultar aquests mèrits. I aquests mèrits no poden ocultar els errors.

No als models exteriors de socialisme

Els comunistes catalans no podem oblidar el paper positiu de la Unió Soviètica al món perquè fou l'únic país, llevat de Mèxic, que ajudà la República espanyola quan tothom l'abandonava a la seva sort davant de la sublevació feixista i l'agressió germano-italiana de 1936. Però seríem pèssims revolucionaris si no sabéssim aprendre dels nostres errors i dels errors dels altres.

Per això no acceptem cap model exterior de socialisme: ni el soviètic, ni el xinès ni cap altre. Lluitem per un socialisme propi, que reculli el caràcter i la voluntat del nostre poble i les lliçons de la història.

Per un socialisme democràtic i pluripartidista

El socialisme en un país relativament avançat com és el nostre només és possible dintre del marc de la democràcia política, amb la plena vigència de les llibertats polítiques per les quals venim lluitant sota la dictadura: llibertat d'expressió,de reunió, d'associació i dret de vaga.Això suposa la plena llibertat de funcionament dels partits polítics, el pluralisme ideològic, l'autonomia dels sindicats i altres organitzacions socials,la llibertat religiosa,la llibertat de creació i expressió en el terreny de l'art i la cultura.

I a la pregunta de com es defensarà el nou règim socialista de les escomeses reaccionàries, si hi ha tanta llibertat per a tothom, la nostra resposta és contundent: per la mobilització permanent de les masses populars.El socialisme, o té arrels sòlides i vives en el poble, o no és socialisme. El socialisme, o serà democràtic o no serà.

Via pacífica o via revolucionària?

Els comunistes catalans,com la resta de comunistes espanyols,preconitzem una via pacífica a la democràcia i al socialisme. Es que hem abandonat els nostres principis revolucionaris?

No, no hem abandonat els nostres principis, sinó que els adaptem a les condicions del nostre país.En una societat desenvolupada i culta com la nostra, la democràcia i el socialisme poden esdevenir aspiració conscient de milions de persones, de tal manera que és possible crear una pressió social i política capaç de produir el canvi sense grans trasbalsaments. L'experiència recent ho demostra.La lluita obrera i popular, amb vagues, manifestacions i altres mitjans de protesta,així com l'acció política de les forces democràtiques, ha permès de descompondre pacíficament la dictadura fins a situar-la prop del seu final.

En condicions de democràcia serà possible difondre enormement les idees i propostes socialistes. Serà possible plantejar-se la conquesta de majories pel socialisme, tant al Parlament com als municipis,a les barriades, als sindicats, en el món de la cultura. La societat catalana d'avui compta amb una àmplia majoria d'assalariats,objectivament interessats en l'abolició del capitalisme, i amb amplis sectors intermedis perjudicats per la política del gran capital. L'aparell d'estat es compon de dotzenes de milers d'empleats entre els quals creix el sentiment de pertànyer a la mateixa massa explotada que els restants treballadors. I tots hem après a odiar durant 40 anys el feixisme i la reacció autoritària i centralista. Formem una societat madura per al socialisme.

D'altra banda, un exèrcit modern és massa potent per ésser vençut per una població civil en combats armats. Un canvi político-social només és possible si l'acció política és capaç de neutralitzar les forces armades. I això només és possible si s'ha desenvolupat un amplíssim corrent d'opinió, una vasta acció de masses susceptible d'influir també entre els militars.

Per una democràcia política i econòmica

Contràriament als anarquistes, els marxistes sempre hem defensat que cal una llarga etapa de transició a la societat sense classes. Més encara, els comunistes de l'Estat espanyol sostenim avui que cal lluitar, un cop conquerida la llibertat política,per una democràcia política i econòmica basada en la nacionalització de la banca i les assegurances i les grans empreses monopolístes.Aquest règim no seria encara el socialisme, perquè hi subsistirien les empreses privades petites i mitjanes. Però el sector públic hi tindria un pes determinant i permetria, a través d'una planificació econòmica, abordar la solució dels grans problemes de la sanitat, l'educació i els altres serveis socials, i emprendre una política econòmica més favorable als treballadors.

Els comunistes convoquem tots els sectors socials,a excepció del gran capital, a lluitar per aquesta nova democràcia, a partir de la qual, i en un procés gradual i prolongat, es podria abordar democràticament la construcció del socialisme.

Un partit obrer i català

"El P.S.U.C. és el partit polític de la classe obrera, guia i organitzador del moviment progressiu i revolucionari del poble de Catalunya"

Què vol dir que el PSUC és el partit polític de la classe obrera? No vol dir que tots els seus membres siguin obrers, ni que lluiti únicament per la classe obrera. A més d'obrers,tambe hi militen empleats, pagesos, tècnics, funcionaris, professionals, intel.lectuals i estudiants. Alguns emoresaris petits i mitjans acullen favorablement la seva política,simpatitzen amb ell i militen fins i tot a les seves files. Els cristians progressistes hi tenen el seu lloc sense cap discriminació, tot ocupant-hi càrrecs de la més alta responsabilitat. Hi troben el seu lloc joves i vells,dones i homes, gent de totes les comarques catalanes.I el PSUC no s'ocupa només dels problemes obrers, sinó de tots els problemes generals del país: és un partit nacional,un partit de tot el poble de Catalunya.

Per què diem, doncs, que és un partit obrer?Perquè s'inspira en la defensa permanent dels interessos i aspiracions de la classe obrera, que, pel fet d'ocupar un lloc central en la producció,de ser la més explotada, la més concentrada i disciplinada, és la destinada a encapçalar tot el poble en la lluita per la llibertat i el socialisme.

El socialisme és l'organització de la societat d'acord amb els interessos obrers, és a dir,basada en la preeminència del treball i no del capital,en què els treballadors no siguin explotats al servei d'una minoria acumuladora de riquesa, poder i cultura, sinó que formin una comunitat de ciutadans lliures i iguals en drets.

El P.S.U.C. és un partit nacional català

La seva pròpia naixença és mostra de l'especificitat catalana: a l'Europa de l'època, fou l'únic cas de fusió de socialistes i comunistes en un sol partit.

La trajectòria posterior del PSUC ha corroborat el seu caràcter nacional. El PSUC ha mantingut sense interrupció la lluita per les llibertats nacionals de Catalunya liquidades pel franquisme. Ha defensat des dels primers moments de la postguerra la llengua catalana, donant un exemple indiscutible de catalanitat amb la publicació, en català -iniciada el 1943 i ininterrompuda des de 1946-, del seu òrgan central TREBALL.Els comunistes han participat des dels primers moments en les principals iniciatives destinades a reivindicar l'entitat nacional de Catalunya i la seva cultura.

El PSUC ha desplaçat l'hegemonia que l'anarcosindicalisme tenia sobre la classe obrera catalana, posant així les bases d'una política autònoma de classe i d'una fusió entre lluita obrera i reivindicació nacional catalana. El PSUC és el partit que representa millor els interessos dels obrers catalans, siguin catalans d'origen o immigrants,i ha educat els treballadors immigrants en l'amor a Catalunya i en la identificació amb les seves aspiracions a la llibertat nacional.

Al mateix temps, el PSUC explica que les llibertats catalanes no les aconseguirem només a Catalunya, sinó que són inseparables de la democràcia a tot l'Estat espanyol. Que cal la unitat de les forces democràtiques i populars de tot Espanya contra l'estat feixista i centralista que ens oprimeix tots. El PSUC, juntament amb el PCE, defensa una alternativa capaç d'unir les forces democràtiques dels pobles d'Espanya: la solució federal.

Els immigrants

Els immigrants d'altres terres d'Espanya són una part important del poble

Els immigrants d'altres terres d'Espanya són una part important del poble treballador de Catalunya i, alhora, una part important del PSUC. Han aportat un esforç decisiu en la prosperitat de Catalunya i han estat una força destacada en la lluita per la llibertat. En el PSUC troben un partit que els defensa com a treballadors,que els ajuda a consolidar la seva consciència de classe i l'eleva a un nivell polític, que els fa comprendre l'opressió nacional de què és objecte Catalunya i, en definitiva, que els ajuda a incorporar-se a la comunitat catalana.

El PSUC comparteix la fórmula de l'Assemblea de Catalunya: "és català qui viu i treballa a Catalunya", fórmula que estableix la plena igualtat jurídica i política de tots els habitants del país, siguin catalans d'origen o immigrants. Al mateix temps considera que la integració lingüística i cultural -és a dir, la plena incorporació a Catalunya- només és possible per la normalització plena de la llengua i la cultura catalanes. I que aquesta integració no es pot fer en cap cas sense el reconeixement del dret dels immigrants al correu de la seva llengua i cultura d'origen.

Una revolució universal

El PSUC ha estat i és un partit internacionalista. El desenvolupament de les forces productives i de la lluita de classes a escala mundial confirma que "el socialisme és una revolució universal que només triomfarà plenament en l'àmbit universal". Per això sentim com a nostres els fets històrics del 1917, a Rússia, la victòria de les forces populars i revolucionàries a Xina, l'any 1949 i a Cuba, deu anys més tard. Com són part de la nostra lluita, també, les derrotes que l'imperialisme ha sofert darrerament a Vietnam, Laos, Cambodja i Angola.

El PSUC entén, però, que la seva aportació internacionalista essencial és la de fer la revolució al nostre país, de participar a la transformació socialista al costat de totes les forces progressistes de l'Estat espanyol. Aquest deure exigeix la independència total de qualsevol estat, àdhuc socialista. Obliga també a no renunciar a la crítica. I és per això que els errors del socialisme, les deformacions que ha sofert als països que, en condicions tan difícils iniciaren la seva edificació han d'ésser també per a nosaltres un camp permanent d'ensenyances.

No cal dir, però, que l'internacionalisme l'entenem també com a solidaritat permanent, política i pràctica, amb tots els pobles que, com el xilè, lluiten contra el feixisme. I com a defensa constant de la lluita per la pau, per la coexistència pacífica, sense la qual la revolució deixaria d'ésser un fet nacional i la lluita de classes a cada país ja no seria el motor d'una història abocada a la barbàrie i a la destrucció.

¿Per què sóc al partit?

Ho haguéssim volgut demanar a molts militants. A joves i vells, dones i homes, coneguts públicament o militants del treball anònim però quotidià, el més heroic. Però, per raons que són fàcils de comprendre, hem hagut de reduir el ventall de companys i companyes que contesten, amb noms i cògnoms, el perquè estan al PSUC.

Un dels fundadors, Josep Solé i Barberà respon, sense pensar-s'ho, que "la creació del PSU representà per a mi la creació d'una forma organitzativa de la classe obrera de Catalunya per fer front a la reacció feixista i per constituir una plataforma de llançament del socialisme revolucionari".Ja havia presidit, uns mesos abans, el congrés d'unificació de les Joventuts del PC, de la USC, del PCP i del PSOE a Catalunya i per això considera que "no em sorprenia que es fes el mateix a nivell de partits". En Solé estava aleshores a Reus, i arribà al PSUC a través d'un procés que s'inicià en el Bloc Obrer i Camperol i passà per la Unió Socialista i la JSU, com molts dels joves que militaren en el Partit des de la seva constitució per pensar que "el proletariat de Catalunya disposava per fi d'un partit amb el qual superar la frustració constant del seu instint lluitador".

La majoria dels militants del Partit són, però, de fornades més recents. Encara que siguin homes d'una certa edat, com Esteve Cerdan , el conegut dirigent del Baix Llobregat i obrer de "Laforsa". En Cerdan és d'un poblet d'Aragó i arriba a Catalunya, com milers de treballadors, a cercar feina, fugint de la gana i venint a contribuir, amb el seu treball, al procés d'acumulació de la burgesia catalana, els anys seixanta. "Quan encara no era al Partit -ens explica- l'any 66, vaig ser elegit delegat sindical i vaig poder veure com es destacaven, a tota la comarca, un seguit de lluitadors. Cap d'ells, però, no se'm va presentar com a militant del PSUC perquè els temps eren molt difícils. Va ésser al barri, a Bellvitge -recorda en Cerdan -, que vaig anar trobant el "Mundo Obrero" a la bústia i on, un dia, em vaig posar en contacte amb l'organització." Ell no ha conegut, com en Solé, la presó als anys quaranta, amb les condemnes a mort i la lluita aferrissada d'uns homes que van aconseguir, per exemple, organitzar amb èxit una evasió de companys, de la "Modelo",o publicar, a l'interior del presidi, "Treball"... Encara que ha rebut en una ocasió la visita de la policia. Van arrencar un cartell del president Allende, que tenia a la paret, i es van endur dos llibres de Lenin. Ara, a casa seva, s'hi pot veure un cartell de Picasso, uns versos de Neruda i un retrat d'Ho Chi Minh. "El més difícil -explica en Cerdan - van ser els problemes de tipus familiar. Però -afegeix amb orgull- la meva dona va entendre el que suposava aquest compromís polític i ella mateixa va incorporar-se a la lluita."

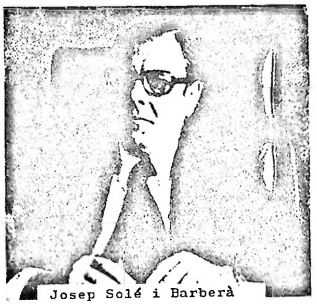

Josep Solé i Barberà

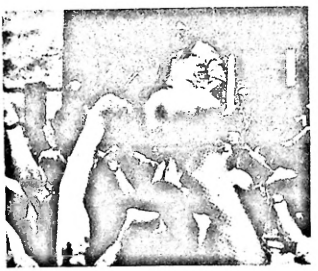

Agustí Daura al míting de Terrassa

En el Partit hi ha essencialment treballadors, immigrats la majoria, però hi ha també gent molt diversa. "Darrerament -ens diu Maria Dolors Calvet, una noia de 26 anys que hom va poder veure a les darreres Jornades de la Dona- "les dones que es plantegen canviar la seva condició comencen a pensar que el Partit és un instrument de militància valuós." Insisteix, però, que no resulta fàcil. Explica que ella mateixa ha trobat al si del Partit "el reflex de la ideologia masclista que domina la societat" i que "una dona que entengui la seva lluita en una doble direcció -com a dona i com a treballadora- ha de lluitar també dins del Partit per fer canviar les coses". Per fer entendre la seva precisió comenta com, al darrer ple de dones del PSUC, "la direcció es va adonar que hi ha moltes companyes que són autèntics quadres del Partit, però que no ocupen encara el lloc que els correspon perquè l'organització no ha assimilat encara el que suposa la lluita de la dona per la seva emancipació". La Maria Dolors veu amb molta esperança els canvis que s'estan produint dins del Partit en aquest sentit i pensa que, si es confirmen, "moltes dones trobaran en el PSUC un lloc de militància que donarà una dimensió política i col.lectiva a la seva lluita feminista".

Tots els qui hem entrevistat veuen el Partit com un instrument, com un ajut per al seu combat de classe i polític. "No és suficient -diu en Cerdan - voler defensar els interessos dels treballadors. S'ha de fer correctament i per això no n'hi ha prou amb l'instint natural de la classe obrera." Ell entén que la militància en el PSUC "proporciona uns instruments d'anàlisi política sense els quals les lluites manquen de perspectiva i la classe obrera es juga el físic sens assolir el protagonisme històric qu li correspon". Per en Solé, el PSU "està, avui en dia, en condicions d jugar el paper que li correspon perque ha sabut superar tot el llast i els dogmatismes del passat". Insisteix, però, que "la fi de la clandestinitat haurà de suposar per al Partit l'obertura d'un debat polític profund i l'accentuació de la democràcia interna".

Al Partit han vingut també homes i dones de formació cristiana. Hem parlat amb Agustí Daura, el capellà que participà darrerament en el míting del PSUC a Terrassa i que és militant del nostre Partit des de 1969. "Va ser al barri de Can Anglada -explica mossèn Daura- on vaig conèixer els primers comunistes. Eren els homes que més lluitaven pel barri, per l'amnistia, per tot allò que em movia des de la sortida del Seminari. Vaig comprendre -continua en Daura- que l'acció individual no tenia sentit i, d'altra banda, em van convèncer que un creient podia ser militant comunista, que la fe no era incompatible amb una lluita per alliberar l'home de l'explotació." En Daura afirma que la militància va ser fonamental "per a superar l'obrerisme estret que jo tenia com a guia i per a entendre que la revolució al nostre país suposa mobilitzar pel socialisme tot el bloc de les forces del treball i de la cultura". I, quan se li planteja la qüestió de la fe, diu que "potser hi hagi una contradicció entre ser cristià i ser marxista, però aquesta és una qüestió que no s'ha de posar en primer terme i la dinàmica revolucionària ja s'encarregarà d'aportar respostes a preguntes que ara queden en l'aire per a mi".

Els quatre han vingut al Partit com molts altres, portats per l'empenta de la seva pròpia lluita. Els quatre han trobat en el PSUC un instrument d'ajuda per a orientar el combat de cada dia. I els quatre pensen, com diu la Maria Dolors Calvet parlant de la dona, que "moltes coses han de canviar encara en aquests moments en els quals el Partit ha d'assimilar tots els fenòmens nous que caracteritzen la nostra societat i que estan presents en el debat sobre la democràcia i el socialisme al nostre país".